

TALOUSARVIOALOITE 526/2014 vp

Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitokselle harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan

Eduskunnalle

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan suunnattujen resurssien tarve kasvaa rajat ylittävän työvoiman liikkuvuuden ja työperäisen maahanmuuton lisääntyessä. Torjunta vaatii toki tässä aloitteessa esitetyn määrärahan lisäyksen ohella myös muita toimia. Lisäksi tarvitaan lainsäädännön muutoksia ja ulkomaista työvoimaa käyttävien yritysten valvonnan tiukentamista. Tarvitaankin tehokas toimenpideohjelma harmaan talouden torjumiseksi. Siinä keskeistä tulisi olla:

- tilaajan tai teettäjän velvoitteiden ja todellisen tilaajavastuun (mm. työsuhtesaatavien suoritusvastuu laiminlyöntitilanteessa) vahvistaminen
- käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden toteutumisen valvonta ja seurantatutkimus
- työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus
- luottamusmiesten ja henkilöstön edustajien valvonta-, tiedonsaanti- ja neuvottelu oikeuksien ja työsuhteturvan parantaminen
- ulkomaista vuokratyövoimaa käyttävien yritysten reaaliaikainen ilmoitusvelvollisuus henkilöstöstään verottajalle
- ulkomaisen työvoiman työehtojen tarkastusresurssien lisääminen työsuojelupiireissä

- työsuojeluviranomaisten ja verohallinnon kiinteä yhteistyö, tietojen vaihto ja molemminpuolinen, havaittujen laiminlyöntien oma-aloitteinen ilmoittaminen.

Tilaajavastuulaki on osoittautunut puutteelliseksi, koska laki ei edellytä tilaajan tai teettäjän suoraan vastuuta alihankintaketjuun kuuluvan yrityksen laiminlyödessä työsuhteeseen liittyviä velvoitteitaan. Todellinen tilaajavastuu edellyttää taloudellista suoritusvastuuta hankkijayrityksen laiminlyönneistä.

Ulkomaisten vuokratyövoimaa välittävien yritysten toimintaan on tutkimuksissa todettu liittyvän kansainvälistä talousrikollisuutta, rahanpesua ja ihmiskaupan kaltaista työvoiman riistoa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2015 talousarvioon momentille 25.30.01 lisäyksenä 8 000 000 euroa syyttäjälaitoksen toimintamenoihin harmaan talouden torjuntaan sekä talousrikosten ja vakavien rikosten käsittelyn tehostamiseen.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2014

Jyrki Yrttiaho /vr